

The Rebellious Spirit #8 vraag 1 en 2

Een menselijker technologie.

14 februari 1987 AM in Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 1

GELIEFDE OSHO,

IK HEB HET GEVOEL DAT, GEBRUIKMAKEND VAN DE MODERNE TECHNOLOGIEN WE DEZE HEERLIJKE, ENERGIEKE AARDE BESCHADIGEN MET DODE PLASTIC ROMMEL, RADIOACTIVITEIT, LUCHTVERVUILING EN GA ZO MAAR DOOR. KUNT U ALSTUBLIEFT HIER IETS OVER ZEGGEN.

Dhyan Tara, het is één van de meest gecompliceerde vragen... het is waar dat, "gebruikmakend van de moderne technologieën we deze heerlijk energieke aarde beschadigen met dode plastic rommel, radioactiviteit, luchtvervuiling en ga zo maar door."

Deze vraag heeft twee mogelijke antwoorden. De ene is die van Mahatma Gandhi: "teruggaan... naar het punt waar alle technologie gedropt wordt" -- wat oppervlakkig gezien een goed plan lijkt. Als de moderne technologie de oorzaak is van de ecologische crisis op aarde, de balans van de natuur verstorend, is de oplossing erg simpel, om terug te gaan, en de moderne technologie te droppen.

Maar je moet niet vergeten dat in de tijd van Gautama de Boeddha, vijftiende eeuw geleden, dit land maar twintig miljoen mensen had. De aarde kon ze makkelijk onderhouden. Dit land alleen al heeft vandaag de dag negen honderd miljoen mensen. Als je terug wilt gaan naar de dagen van Gautama de Boeddha zul je óf zo'n groot gedeelte van de bevolking moeten doden, óf toestaan te sterven. En als er slechts twintig miljoen mensen gered zijn, en de rest van de negen honderd miljoen mensen dood om je heen liggen - - denk je dat die twintig miljoen ook in staat zijn te blijven leven?

En de bevolking wordt maar groter.... Tegen het einde van deze eeuw kan er alweer voor de helft aan populatie zijn bijgekomen in India. Dat betekent één miljard driehonderd miljoen mensen -- van bijna negenhonderd naar dertien honderd miljoen mensen.

Daarom ben ik het op elk punt oneens geweest met Mahatma Gandhi. Hij praat over geweldloosheid -- maar dit is geen geweldloosheid; er is niks gewelddadiger dan dit. Niet één oorlog heeft zoveel mensen vernietigd als de oorlog-loze oorlog. Het is onmogelijk te leven naast de opgestapelde lijken. Er is niemand om ze naar het kerkhof te brengen of te begraven. Mensen die in

zo'n hoog tempo sterven zullen de overige twintig miljoen mensen ook doodmaken. Hun rottende lijken zullen duizenden ziekten, infecties creëren. Mahatma Gandhi vond dat we de technologie moesten stoppen tot het punt van de uitvinding van het spinnewiel. Het spinnewiel was ongeveer tienduizend jaar geleden of iets eerder uitgevonden. De mensen waren schaars en de aarde groot... de aarde gaf veel, en de mensen konden niet alles absorberen; het meeste ging verloren.

Deze oplossing dus, kwam bij Mahatma Gandhi via Leo Tolstoy -- die ook tegen moderne technologieën was. Maar ik kan het niet steunen, want het betekent geen treinen, geen ziekenhuizen, geen operaties, geen medicijnen, geen postkantoren, geen briefverkeer, geen elektriciteit; en dit allemaal is deel van je leven geworden. Je kunt jezelf zonder elektriciteit niet meer voorstellen! Slechts één elektrische storing in Amerika, en drie dagen lang waren mensen zo in paniek, want de liften deden het niet meer, en om in zo'n hoog gebouw met de trap op te gaan, honderd en twintig verdiepingen -- alleen al naar boven en beneden te gaan was genoeg om mensen te breken. In die drie dagen in New York werden mensen zich voor het eerst bewust dat het niet mogelijk is om technologie te droppen.

Ik heb een ander alternatief. Het is niet de fout van de technologie; de fout is dat we niet duidelijk hebben wat we van de moderne technologie verlangen. De wetenschappers hebben bijna blind dingen uitgevonden, en wat ze uitvinden gebruiken we -- zonder over de consequenties na te denken. Teruggaan is dom en idioot, we kunnen alleen maar vooruit. We hebben betere technologie nodig, beter dan de huidige technologie, die plastic rommel en verstoringen in de ecologie kan vermijden. De wetenschappers zullen er erg alert op moeten zijn, dat alles wat ze ook doen een deel van het biologische geheel wordt; technologie zou niet tegen het geheel in moeten gaan. En het kan, want technologie stuurt je niet speciaal een bepaalde richting uit, jij ben het die dingen in het wilde weg aan het uitvinden is.

Nu dat het duidelijk is dat alles dat we tot nu toe hebben ontdekt, veel ervan de harmonie verstoort -- het uiteindelijk het leven op aarde zal vernietigen -- en toch blijven wetenschappers kernwapens opstapelen. Ze hebben het lef niet om tegen de politici te zeggen: "genoeg is genoeg. We zijn geen slaven. Wij kunnen niet iets creëren wat het leven op aarde gaat vernietigen.' Alle wetenschappers in de wereld zullen het eens moeten worden: ze zullen een wereld academie van de wetenschap moeten maken, wat zal moeten beslissen wat wel ontdekt zou moeten worden, en wat niet zou moeten

worden ontdekt. Als er iets verkeers ontdekt is, zou het direct onontdekt moeten worden. We hebben een superieure technologie nodig, een meer verlichte technologie. Daarin verschil ik met Mahatma Gandhi, die achteruit gaat -- waar niets anders dan dood is. Ik ga vooruit. De technologie is in onze handen; wij zijn niet in de handen van de technologie. Wij kunnen al die zaken die gevaarlijk, giftig zijn loslaten, en we kunnen substituten ontdekken die de ecologie verbeteren, die het leven van de mens verbeteren, zijn innerlijke en uiterlijke rijkdom, en balans in de wereld brengen.

Maar ik zie niemand in de wereld om een meer geavanceerde, een meer verlichte technologie vragen. Ik vraag mij soms af: miljoenen mensen, duizenden fantastische wetenschappers -- zijn ze allemaal blind? Kunnen ze niet inzien dat wat ze doen, het afkappen van hun eigen wortels is? En als de technologie wonderen kan verrichten, wat het op het pad van destructie heeft gedaan, dan kan het ook wonderen verrichten op het pad van creativiteit. Alles wat is ontdekt, als het een verstoring voor de natuur is, zou gedropt moeten worden. Maar ik zie niet dat elektriciteit een gevaar voor de natuur is; ik zie niet dat treinen of vliegtuigen een verstoring van de ecologie zijn; ik zie niet dat onschuldige telegrammen, postkantoren vernietigd zouden moeten worden. Daarmee breng je het naar het extreme. Zo werkt het denken van de mens: het werkt net als de slinger van een klok, van links naar rechts, het stopt nooit in het midden. Ik wil dat het menselijk bewustzijn precies in het midden stopt zodat het beide kanten zien kan. Het is zeker dat destructiviteit niet kan worden ondersteund; en de energie die in destructiviteit gaat zitten zal moeten worden omgebogen naar creativiteit.

Maar Mahatma Gandhi is niet de manier. Zijn manier zal gevaarlijker blijken dan de moderne technologie. Moderne technologie zal nog honderden jaren vergen om alles te vernietigen. Als we Mahatma Gandhi gaan volgen, zal alles wat in duizenden jaren is opgebouwd in één dag verwoest zijn. Je zal geen koud en warm water in je badkamer hebben -- die is van moderne technologie afhankelijk. Het is waar dat het de lucht heeft vervuild, maar dat is onze schuld, niet de fout van de moderne technologie. Als we erop hadden gestaan dat de benzine zodanig schoon zou zijn gemaakt, zodanig dat het de lucht niet zou vervuilen, en dat er op elke auto katalysators kwamen om de lucht te reinigen van wat de benzine ook maar zou aanrichten, zodat de balans gehandhaafd werd... maar het was te begrijpen, je kan pas iets weten als het is gebeurd.

Niemand was zich ervan bewust dat door naar de maan te gaan het gevaarlijke gaten in de beschermende ozonlaag zou maken. Er is een subtiele onzichtbare laag van ozon 32 kilometer boven de aarde. Deze ozonlaag is beschermend. Het laat niet alle zonnestrallen door; het laat alleen die stralen door die goed zijn voor het leven, de bomen, voor de mensen -- en de destructieve stralingen worden teruggekaatst. Maar niemand was zich ervan bewust, dus niemand kan de schuld ervoor krijgen.

Toen onze eerst raketten voorbij de 32 kilometer dikke atmosfeer kwamen, creëerde ze gaten in de ozonlaag; en in die gaten verdwenen de beschermende lagen. Door die gaten kunnen alle stralingen van de zon binnenkomen, en ze brachten veel ziekten, die nog we nog nooit eerder gekend hebben. Maar we kunnen nu maatregelen nemen als we naar de maan willen gaan. Om te beginnen is het waanzinnig; alleen zij die op de één of andere manier gek zijn willen naar de maan. Waarvoor? Er is noch water noch groen, noch zuurstof om te ademen. Wat is het nut ervan? Wellicht zullen alleen maar de militaire experts er erg geïnteresseerd in zijn om beslag te nemen van de maan -- omdat de maan dan als basis gebruikt kan worden voor het sturen van kernbommen naar de Sovjet-Unie. Als Amerika de maan kan claimen, of als de Sovjet-Unie de maan kan claimen, dan wordt het hun territorium.

Maar zelfs als je al naar de maan wil, zul je voorzichtig moeten zijn die gaten niet te maken. En als je ze maakt, ze direct weer dicht te maken, zodat destructieve stralen van de zon de aarde niet kunnen bereiken.

Eén ding moet onthouden worden Tara: de mens kan alleen maar vooruit; er is geen weg terug. En het heeft zelfs geen zin. Het is alleen maar het idee dat mensen hebben dat in het verleden, toen er nog geen technologie was, alles mooi en goed was. Dat is helemaal niet zo. Ik zal je een paar voorbeelden geven.

Hindoes scheppen er altijd over op dat in de gouden oude tijd mensen zo rijk waren dat deursloten nooit gebruikt werden. Ja, in de geschriften werd gezegd dat sloten niet gebruikt werden. Maar er werd niet gezegd dat mensen zo rijk waren en dat er geen diefstal was -- en dat daarom sloten niet gebruikt werden. Mijn conclusie is het tegenovergestelde: sloten waren nog niet uitgevonden, dus hoe konden ze die dan gebruiken? Op de tweede plaats, mensen waren erg arm; er was niets om op te sluiten.

Als iemand zegt dat mensen rijk waren en er geen sloten waren en er geen diefstal was, zullen ze opnieuw naar alle geschriften van het verleden moeten kijken. Gautama de Boeddha was voortdurend tweeënveertig jaar lang aan het

verkondigen dat stelen slecht is. Ik vraag me af tegen wie hij dat zei? Als er geen diefstal was -- dat zelfs sloten niet nodig waren -- hij zou dan gek geweest moeten zijn, om tegen mensen te praten die nog nooit gestolen hadden, en die nooit van plan waren te stelen, omdat ze zelf rijk waren. Waarom ging hij maar door, dag in dag uit?

En het was niet alleen Gautama de Boeddha; Mahavira deed hetzelfde en andere geschriften, andere meesters van weleer drongen er allemaal op aan dat stelen een zonde was. Dat zegt genoeg dat er dieven rondliepen. De enige verklaring dat sloten niet gebruikt werden is die van mij: sloten waren nog niet uitgevonden.

Sloten zijn ook een deel van technologie. Als je naar een samenleving van aboriginals gaat die in het bos leven, gebruiken ze geen sloten omdat ze geen sloten kunnen maken en zelfs niet rijk genoeg zijn om sloten in de stad te kopen.

Technologie moet niet alleen maar negatief bekeken worden. In India, pas een eeuw geleden, stierven negen van de tien kinderen. Vandaag de dag is de situatie omgekeerd: slechts één kind van de tien sterft, door de verbetering in de geneeskunst. De kleren die je draagt... al gauw zal het onmogelijk zijn om voor iedereen katoen te leveren -- en het is ook niet nodig ook: de technologie kan betere kleren fabriceren. Alleen als symbool voor mijn filosofie, ik gebruik nooit iets van katoen. Mijn kleren zijn pure producties van de technologie -- honderd procent polyester.

De technologie kan betere huizen creëren, lichtere huizen, en mooier; het is niet nodig om zware materialen, dure materialen te gebruiken. De technologie zal zeker beter, meer gebalanceerd voedsel creëren, je voorzien van alle vitamines die nodig zijn, en je een betere smaaksensatie geven -- planten zijn niet zo wetenschappelijk. Elke smaak kan er aan voedsel worden gegeven. Het is niet nodig voor mensen om vlees te eten voor de smaak, omdat elk voedsel de smaak van vlees kan worden gegeven.

Technologie heeft ook een goede kant; maar als je alle technologieën dropt, zul je in de middeleeuwen belanden, en dat zal de grootste aanslag op de aarde zijn, gepredikt door een man die dacht dat zijn filosofie geweldloos was.

Maar er moet iets worden gedaan. De technologie heeft tot nu toe in het duister getast. Nu kunnen we er een richting aan geven; en kunnen we al die dingen droppen die destructief zijn voor de ecologie, harmonie, natuur, leven. Ik ben helemaal vóór de technologie -- alleen een betere technologie, een menselijker technologie.

Vraag 2

GELIEFDE OSHO,

IS HET MOGELIJK OM TEGELIJKERTIJD GETROUWD EN VRIJ TE ZIJN?

Dharma Priya, het is niet gemakkelijk maar ook niet onmogelijk. Er is alleen maar een klein beetje inzicht nodig. Een paar fundamentele waarheden zul je moeten inzien. Eén daarvan is dat niemand voor een ander wordt geboren. Het tweede is dat niemand hier aan je verwachtingen hoeft te voldoen van hoe je moet zijn. Het derde is dat je meester bent over je eigen liefde, en je zoveel kunt geven als je wilt -- maar je kan geen liefde van iemand eisen omdat niemand een slaaf is.

Als deze simpele feiten ingezien worden, dan doet het er niet toe of je getrouwd of ongetrouwd bent, je kunt samen zijn -- elkaar de ruimte geven, nooit storen in iemands individualiteit. Het huwelijk is eigenlijk een ouderwets instituut. Ten eerste: het is niet goed om in wat voor instituut dan ook te leven. Elke instituut is destructief. Voor miljoenen mensen heeft het huwelijk bijna alle mogelijkheden tot geluk weggenomen -- en allemaal voor onbeduidende dingen. Ten eerste, het huwelijk, het hele ritueel van het huwelijk is nep.

Ik heb op een universiteit gewerkt. Eén van mijn collega's, een psychologie professor, werd voortdurend gekweld door zijn vrouw. Het is niet makkelijk om een stel te vinden die niet gekweld zijn; en gek genoeg, de vrouw kwelt de man. Er zit een lange geschiedenis achter -- omdat de man de vrouw gereduceerd heeft tot een slaaf, grijpt ze elke mogelijkheid aan om wraak te nemen. Het is allemaal onbewust. Die vrouw was echt een monster -- ze sloeg de arme drommel. Op een dag kwam hij naar mij toe en zei, "Jij bent de enige persoon die ik het kan vertellen, en kan vertrouwen niets tegen iemand te zeggen."

"Ik beloof het," zei ik.

Hij zei, "Mijn vrouw slaat mij."

Ik zei, "Dat is geen geheim!"

Op de één of andere manier slaat elke vrouw de man. Misschien niet fysiek, maar psychologisch slaan is gevaarlijker en schadelijker. Maar de vrouw kan er niet aansprakelijk voor worden gehouden; eeuwenlang is ze gekweld, vermoord, geslagen, levend begraven -- wat allemaal in haar onbewuste zit opgeslagen.

De dichtstbijzijnde man is de echtgenoot, dus elk excuus wordt aangegrepen om heibel maken. De echtgenoten willen niet dat de buurt het te weten komt;

en de vrouwen weten dat, dus schreeuwen is één van de methoden -- met dingen gooien, schreeuwen -- zodat de hele buurt het te weten komt. En de echtgenoot zal onmiddellijk een compromis sluiten, want het is een kwestie van aanzien.

Dus ik zei tegen de professor, "Geen zorgen -- iedereen zegt hetzelfde. Zo gauw iemand zegt, 'zeg het alsjeblieft tegen niemand,' dan weet ik al wat het geheim is. Zelfs voordat ik het hoor, kan ik het al zeggen." Hij zei, "Maar ik wil uit deze gevangenis -- Ik heb er lang genoeg in geleefd. Het is een kwelling, vierentwintig uur lang."

Ik zei, "het is geen probleem ."

Hij zei, "Geen probleem? Maar ik ben haar man!"

Ik zei, "Het huwelijk is alleen maar een kinderspel. Hoe ben je getrouwd?"

"Een priester was mantra's aan het chanten, er brandde een vuur..." zei hij. Een vuur wordt geacht goddelijk te zijn, de aanwezigheid van het goddelijke. Dus als je een eed aflegt voor een vuur, kun je er niet tegenin gaan. En hij zei, "Ik liep zevenmaal in een cirkel, en de priester bond mijn kleren aan die van mijn de sari van mijn vrouw. We legden de eed af, hij zong, en we liepen zevenmaal rond het vuur."

"Met de klok mee of...?" zei ik.

"Het is altijd met de klok mee," zei hij.

"Dan is er geen probleem," zei ik, "haal je vrouw maar, ik ben de priester -- want wat die priester ook aan het chanten was, heb je verkeerd begrepen..."

"Nee," zei hij.

Ik zei, "Dat is helemaal oké. Ik zal iets chanten wat je niet kent -- noch ikzelf. Ik zal het al chantend verzinnen, en jij kan dan zevenmaal tegen de klok in rond het vuur lopen -- en ik zal dan de knoop doorhakken die de priester heeft gelegd, zodat het huwelijk ontbonden is."

"Mijn God!" zei hij -- maar wie brengt mijn vrouw hier? Je stelt een simpele oplossing voor, maar je kent mijn vrouw niet."

Ik zei, "Ik ken haar wel -- zij kwam al vóór jou bij mij! Ook zij wil van dat steeds maar ruziën af -- ze heeft geen gelukkig leven. Of je kunt allebei gelukkig zijn, of je kunt allebei ellendig zijn; het is niet mogelijk dat de één gelukkig blijft en de ander ellendig blijft. Dus ik zal haar overhalen -- ze is bijna zover -- vertel haar alleen maar dat ik je heb gestuurd. Dus, trek je trouwkleren maar aan..."

"Mijn trouwkleren?" zei hij. "Ja," zei ik. "Het hele ritueel moet in de omgekeerde volgorde gedaan worden."

De man is nooit teruggekomen. Ik ging vaak naar zijn huis. Klopte aan, en hij smeekte, "Vergeef me dat ik het je verteld heb. Toen ik thuiskwam heb ik zo'n

pak slaag gekregen, dat ik alle klappen van het verleden vergeten ben! Er is geen uitweg in dit leven; en nou begrijp ik ook waarom Hindoes toekomstige levens uitgevonden hebben! "Maar weet je wel," zei ik, "dat ieder jaar op een bepaalde dag hindoe vrouwen gaan vasten, en dan bidden ze in de tempel tot God zodat ze in het volgende leven dezelfde man krijgen?"

"Dat is ook zo -- heb er alleen nooit bij stilgestaan. Dus hoe ontkom ik eraan?"

Ik zei, "Makkelijk, je hoeft alleen maar op dezelfde dag te gaan vasten. Ga naar de tempel en bid -- zachtjes, zodat je vrouw het niet hoort. Zij bidt dat ze dezelfde man krijgt; jij hoeft alleen maar te zeggen, 'Eén leven is genoeg. Ik heb een fantastische vrouw -- geef haar nou maar aan iemand anders!'"

"Dat is een goeie -- dat kan ik doen," zei hij.

Priya, je vraagt: "Is het mogelijk om tegelijkertijd getrouwd te zijn en vrij?" Als je het huwelijk niet serieus neemt, dan kan je vrij zijn. Als je het serieus neemt, is vrijheid onmogelijk. Neem het huwelijk als een spel -- het is een spel. Heb wat gevoel voor humor, dat het een rol is, die op het podium van het leven speelt; maar dat het niet iets existentieels is, of een realiteit in zich draagt -- het is een fictie.

Maar mensen zijn zo dom dat ze zelfs fictie voor realiteit houden. Ik heb mensen ficties met tranen in de ogen zien lezen, omdat in de fictie alles zo tragisch was. Het is in de bioscopen een heel slim middel om het licht uit te doen, zodat iedereen van de film kan genieten, lachen, huilen, verdrietig zijn, blij zijn... Het zou moeilijker zijn als het licht aan zou zijn -- wat zullen anderen wel niet denken? En ze weten donders goed dat het scherm leeg is -- er is niemand; het is alleen maar een geprojecteerd beeld. Maar dat vergeten ze helemaal.

En hetzelfde gebeurt er met onze levens. Veel dingen die met een beetje humor genomen moeten worden, nemen we zo serieus -- en met die serieusheid begint ons probleem. Ten eerste, waarom zou je moeten trouwen? Je houdt van iemand, leeft met iemand -- het maakt deel uit van je basisrechten. Je kunt leven met iemand, je kunt houden van iemand.

Het huwelijk is niet iets wat in de hemel plaatsvindt, het gebeurt hier, door de slimme priesters. Maar als je met de maatschappij mee wilt spelen en niet alleen en afzijdig wilt staan, maak je vrouw of je man dan duidelijk dat dit huwelijk slechts een spel is: "Neem het nooit serieus. Ik zal net zo onafhankelijk blijven als ik voor het huwelijk was, Ik zal me noch met jouw leven bemoeien, noch zal jij je met mijn leven bemoeien; we zullen als twee vrienden leven, onze vreugdes delen, onze vrijheid delen -- maar niet een last voor elkaar zijn.

"En zo gauw we voelen dat de lente voorbij is, het huwelijk over is, zullen we eerlijk genoeg zijn om niet net te doen alsof, maar tegen elkaar zeggen, dat we

veel liefde hebben gedeeld -- en we elkaar voor altijd dankbaar zullen blijven, en de dagen vol liefde in onze herinneringen zullen blijven spoken. In onze dromen, als gouden dagen -- maar dat nu de lente voorbij is. Onze paden zijn op een punt gekomen, waar hoewel het verdrietig is, we zullen moeten scheiden, omdat het samenleven nu niet meer een teken van liefde is. Als ik van jou hou, zal ik weggaan zo gauw ik zie dat mijn liefde jou ongelukkig maakt. Als jij van mij houdt, zal je weggaan zo gauw je ziet dat jouw liefde een gevangenis voor mij wordt.

Liefde is in het leven het hoogste goed: Het zou niet tot domme rituelen moeten worden gereduceerd. En liefde en vrijheid gaan hand in hand -- je kunt niet de één kiezen en het andere vergeten. Iemand die vrijheid kent is vol van liefde, en iemand die liefde kent zal altijd bereid zijn vrijheid te willen geven. Als je geen vrijheid aan de persoon die je liefhebt kunt geven, aan wie kan je dan wel vrijheid geven? Vrijheid geven is niets anders dan vertrouwen. Vrijheid is een expressie van liefde.

Dus of je nou getrouwd bent of niet, onthoud dat alle huwelijken nep zijn -- alleen maar sociale voorzieningen. Het doel is niet om je op te sluiten en je aan elkaar vast te binden; het doel is om je te laten groeien met elkaar. Maar groei heeft vrijheid nodig. En alle culturen in het verleden zijn vergeten dat de liefde zonder vrijheid sterft.

Je ziet een vogel in vlucht in de zon, in de lucht, en het ziet er zo mooi uit. Door de schoonheid aangetrokken kun je de vogel vangen en in een gouden kooi stoppen. Denk je dat het dezelfde vogel is? Oppervlakkig gezien wel, het is dezelfde vogel die door de lucht vloog; maar in wezen is het niet dezelfde vogel -- want waar is de hemel, waar is zijn vrijheid? Die gouden kooi mag dan wel waardevol voor jou zijn; voor de vogel is ze dat niet. Het enige in het leven wat waardevol voor de vogel is, is om vrij in de lucht te zijn. Hetzelfde geldt voor mensen.